

26 .4.2018

Alustavan tarjouspyynnön lähettäminen sekä teollisen yhteistyön velvoitteen asettaminen HX-hankinnassa

Esitys

Esitetään hyväksyttäväksi päätös:

- 1) Valtuuttaa puolustusvoimat lähettämään alustava tarjouspyyntö valituille HX-toimittajille sekä;
- 2) Asettaa teollisen yhteistyön velvoite HX-hankkeessa.

Tausta

HX-hankinnan kohde on ilmavoimien suorituskyky, joka muodostuu 64 monitoimihävittäjästä ja niiden käytön ja ylläpidon edellyttämistä järjestelmistä kuten tukijärjestelmät (kunnossapito-, koulutus-, tehtävänvalmistelu-, yms. järjestelmät), aseista ja sensoreista sekä käyttöönoton edellyttämästä koulutuksesta, hävittäjä- ja asejärjestelmien evästyksyyvistä ja järjestelmien kehittämisen edellyttämistä järjestelyistä.

Monitoimihävittäjän suorituskyky vaikuttaa ilmapuolustusjärjestelmän kokonaisuuden lisäksi puolustusjärjestelmän maa- ja meripuolustuskykyyn, tiedustelu-, valvonta- ja maalittamisjärjestelmään, johtamisjärjestelmään sekä yhteiseen tulenkäyttökykyyn. Monitoimihävittäjä on kiinteä osa Suomen alueellisen koskemattomuuden valvontaa ja turvaamista (AKV/AKT -toiminta) ja sillä on erityisen kriittinen rooli poikkeusoloissa.

Hankintaprosessin tavoitteena on löytää vaihtoehto, joka tuottaa mahdollisimman suuren puolustusjärjestelmän suorituskyvyn annettujen reunaehtojen puitteissa.

Neuvottelukutsun ja alustavan tarjouspyynnön lähettäminen

HX-hankinnan hankintamenettely on tarjouskilpailu, jossa käytetään vaiheittaista neuvottelumenettelyä. Hankintamenettelyssä neuvottelut jaetaan kahteen päävaiheeseen: neuvotteluvaihe 1 ("ratkaisun määrittely" ja neuvotteluvaihe 2 ("ratkaisun viimeistely"). Neuvotteluvaiheita 1 ja 2 seuraavat HX-hankkeen loppuraportti sekä Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen esitys hankintapäätökseksi. Neuvotteluvaihe 1 alkaa alustavan tarjouspyynnön (RFQ1) lähettämisestä ja neuvotteluvaihe 2 tarkentavan tarjouspyynnön (RFQ2) lähettämisestä. Hankinnan suunniteltu koko-

Päätös

Esitys hyväksytään

Jussi Niinistö
Puolustusministeri

Jäljennös esittelylistasta toimenpiteitä varten

- PVLOGL

Tiedoksi

- PLM VI
- PLM TA
- PLM HOTA
- PELOGOS
- PESUUNNOS
- ILMAVE
- VTV

26.4.2018

ROMA/HN Jari Takanen

naisarvo on 7-10 miljardia euroa.

Teollisen yhteistyön velvoite

Suomessa voimassa olevien teollisen yhteistyön sääntöjen (v. 2012, ml. tarkennukset) kohdan 1.1 mukaan teollisen yhteistyön velvoite voidaan asettaa, SEUT 346 artiklan edellytysten täyttyessä, maan puolustuksen ja turvallisuuden kannalta keskeisissä puolustustarvikehankinnoissa. Kohdan 1.2 mukaan teollisen yhteistyön velvoitteen tarpeellisuus ja velvoitteen laajuus arvioidaan tapauskohtaisesti viimeistään ennen tarjouspyynnön lähettämistä.

Edellä mainittujen sääntöjen kohdan 2.1 mukaan teollisen yhteistyön tavoitteena on sotilaallisen maanpuolustuksen, valtion turvallisuuden ja yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen kannalta kriittisen puolustus- ja turvallisuusteollisen tuotannon, teknologian ja osaamisen kehittäminen ja ylläpito sekä kansallisen huoltovarmuuden parantaminen ja turvaaminen. Teollisella yhteistyöllä voidaan varmistaa, että hankinnan kohteena olevaan puolustustarvikkeeseen liittyvä huoltovarmuuskriittinen teknologia ja osaaminen ovat puolustusvoimien käytössä myös kriisin aikana ja siihen verrattavissa poikkeusoloissa (kohta 2.2).

Perusteet velvoitteen asettamiselle

HX-hankinnassa on kyse Suomen puolustuksen kannalta strategisesta suorituskyvystä, jonka merkitys niin sotilaallisessa maanpuolustuksessa yleisesti kuin erityisesti ilmapuolustuksessa on keskeinen. Jotta hävittäjillä pystytään suorittamaan vaaditut tehtävät niin normaali- kuin poikkeusoloissa, tulee kotimaisilla toimijoilla olla riittävä osaaminen ja teknologinen kyvykkyys.

HX-hankkeessa huoltovarmuudella tarkoitetaan taistelujärjestelmän häiriöttömän käytön ja ylläpidon mahdollistamista poikkeusolojen tilanteissa. Käytännössä huoltovarmuus luodaan jo normaaliolojen kunnossapidon ja koulutuksen järjestelyillä kaikilla tasoilla, rakentamalla toiminnan edellyttämät joukot ja niiden koulutus, materiaalivarannot sekä huolto- ja korjauskyvyt normaaliolojen toimintojen pohjalta. Poikkeusolojen kunnossapitojärjestelmän edellyttämän perustan lisäksi normaaliolojen kunnossapitojärjestelmän on oltava mahdollisimman kustannustehokas.

Kunnossapitojärjestelmän on kyettävä pitämään vaadittu määrä hävittäjiä tehtäväkelpoisina ja tuottamaan ilmaoperaatiokyky vaadituissa tukikohdissa. Varautumisessa tämä edellyttää kykyä toimia poikkeusoloissa logistisesti eristetyssä ympäristössä ja kykyä tehdä itsenäisiä lento- ja tehtäväkelpoisuuteen sekä kaluston korjaamiseen ja huolto-

26 .4.2018

ROMA/HN Jari Takanen

toimenpiteisiin liittyviä päätöksiä.

Sotilaallista huoltovarmuutta koskeva vaatimus lähtee siitä, että seuraavat vaatimukset on pystyttävä kansallisesti toteuttamaan:

1. Operoimaan logistisesti eristetyssä tilanteessa huomioiden materiaali- ja informaatiovirrat,
2. Nostamaan kaluston käytettävyyttä asetetuissa valmiuden tehostamis- ja kohottamisvaatimuksissa, perustamaan tukikohtia ja hajauttamaan kalustoa,
3. Varustamaan tukikohdat tuottamaan vaadittu operaatiotempo,
4. Tekemään lentokelpoisuus- ja tehtäväkelpoisuus-päätöksiä,
5. Tekemään vika- ja vaurioanalyysijä, korjausarvioita ja korjausten suunnittelua,
6. Sovittamaan huoltojärjestelmä toimintaympäristöön ja käyttötapaan, sekä
7. Arvioimaan
 - toimintaympäristön muutokseen liittyvät järjestelmämuutokset (järjestelmäkehitys),
 - kaluston käytön vaikutukset rakenteen eheyden ja elinkaaren hallintaan, sekä
 - todellisen ja suunnitellun käyttöprofiiliin erosta johtuvien muutosten ja korjausten toteutus.

Vaatimusten täyttyminen tulee edellyttämään kotimaisen teollisuuden osallistumista hankittavan järjestelmän suunnittelu-, integrointi- ja rakentamis- sekä vastaanottovaiheisiin yhteistyössä järjestelmätoimittajan ja osajärjestelmätoimittajien kanssa. Tämä osallistuminen tullaan varmistamaan tarvittavilta osin teollisen yhteistyön järjestelyin.

Riittävän teknologisen ja teollisen perustan olemassaolo sekä jatkuvuus koko järjestelmän eliniän edellyttää tarvittavaa tietotaitoa. Tätä ei kaikilta osin ole nykytilassa kotimaisella teollisuudella. Teollisen yhteistyön järjestelyillä valittavan järjestelmätoimittajan sekä kotimaisen teollisuuden kesken luodaan edellytyksiä tarvittavan osaamisen synnyttämiselle. Sotilaallisen maanpuolustuksen kannalta kriittinen teknologia tulee olla saatavissa ja käytettävissä myös poikkeusoloissa.

26.4.2018

FI.PLM.2018-1725
290/30.00.00/2018

ROMA/HN Jari Takanen

On erityisen tärkeää, että hankinnan aikana luodaan kyky koko järjestelmän suunnitellulle elinjaksolle. Tämä mahdollistaa niin järjestelmän itsenäisen operoinnin kuin myös jatkokehittämisen.

Hankintaan liittyen Suomeen tullaan hankkimaan uutta teknologista osaamista Puolustusvoimien kokonaissuorituskyvyn kehittämiseksi myös muutoin kuin suoraan hankittavaan järjestelmään liittyen. Kyse on tällöin epäsuorasta teollisesta yhteistyöstä, joka kohdistetaan valtioneuvoston periaatepäätöksessä määritetyille kriittisille teknologia-alueille. Näin luodaan kotimaiseen teollisuuteen kriittistä teknologista osaamista alueille, jotka ovat maanpuolustuksen ja valtion turvallisuuden kannalta kriittistä.

Hankinnassa asetettavan teollisen yhteistyön veloitteen sisältö sekä suoran ja epäsuoran teollisen yhteistyön välinen suhde täsmentyy hankintaneuvottelujen aikana. HX - hankintaprosessin teollisen yhteistyön minimiosuudeksi asetetaan 30% hankinnan kokonaisarvosta. Tällä teollisen yhteistyön määrällä voidaan, huomioiden teollisen yhteistyön sääntöjen määräykset ja kotimainen puolustusteollinen pohja, lähtökohtaisesti varmistaa kotimaisen teollisuuden merkittävä osuus hankinnan toteuttamisessa ja samalla turvata riittävä sotilaallinen huoltovarmuus sekä mahdollisuus Suomen puolustuksen teknologisen ja teollisen perustan syventämiseen.

Lisätietoa

Talouspoliittinen ministerivaliokunta on puoltanut neuvottelukutsun ja alustavan tarjouspyynnön lähettämistä Iso-Britannian, Ranskan, Ruotsin ja Yhdysvaltojen hallinnoille 3.4.2018.

Puolustushallinnon kaupallinen johtoryhmä on puoltanut neuvottelukutsun ja alustavan tarjouspyynnön lähettämistä sekä teollisen yhteistyön veloitteen asettamista 20.4.2018.

Toimivalta: Laki valtioneuvostosta (175/2003) 15 §, valtioneuvoston ohjesääntö (262/2003), 9 §, 11 § ja 16 §, puolustusministeriön työjärjestys (1337/2011) 40 §.

Liitteet: Hankinta- ja teollisen yhteistyön muistio

Jari Takanen
Hallitusneuvos